

Ενημερωτικό σημείωμα
Συγκριτική απορρόφηση Κοινοτικών κονδυλίων Ελλάδας –ΕΕ και μέτρα για την
επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων

A. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις αρχές Απριλίου 2013 το ποσοστό απορρόφησης των κονδυλίων από τη χώρα μας διαμορφώθηκε σε 56,7 % έναντι 49,2 % του Κοινοτικού μέσου όρου. Η επίδοση της χώρας μας ήταν 7,5 μονάδες υψηλότερη από τον μ.ο. της ΕΕ και κατατάσσεται στην 8η θέση μεταξύ των «27» παρά τις δυσκολίες χρηματοδότησης, και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το τραπεζικό σύστημα. (Επισυνάπτεται ο σχετικός πίνακας).

B. Μέτρα για απλούστευση των διαδικασιών υλοποίησης των έργων και επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων τους τελευταίους μήνες (Οκτώβριος 2012-Μάιος 2013).

- Εγκύκλιος του Οκτωβρίου 2012 προβλέπει αυτόματη ανάκληση των πιστώσεων για τα έργα που δεν προβλέπεται να αντλήσουν δαπάνες και κατανομή των κονδυλίων που αποδεσμεύονται σε φορείς που έχουν αποδεδειγμένα ανάγκη.

- Με νομοθετική ρύθμιση δόθηκε η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής στις κατασκευαστικές εταιρίες που έχουν αναλάβει δημόσια έργα, ακόμη και αν αυτό δεν προβλεπόταν στις υπογεγραμμένες συμβάσεις.

- Με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου το Δεκέμβριο του 2012 θεσπίστηκαν μέτρα για την απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών απορρόφησης των Κοινοτικών κονδυλίων. Ειδικότερα:

- 1) Καταργήθηκε πάνω από το 60% των απαιτούμενων υπογραφών για τη διαχείριση των πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- 2) Για την ταχύτερη διεξαγωγή των διαγωνισμών που αφορούν προμήθειες υλικών και υπηρεσίες προβλέφθηκε, αφενός, να συγχωνεύονται τα στάδια αξιολόγησης του Φακέλου Α' (δικαιολογητικά) και του Φακέλου Β' (τεχνική προσφορά) και αφετέρου τα στάδια αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και κατακύρωσης του διαγωνισμού.
- 3) Ορίστηκε ότι οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών στις οποίες έχει εφαρμογή κοινοτικό δίκαιο θα πρέπει να συνοδεύονται από παράβολο κατάθεσης υπέρ του Δημοσίου ύψους 1% επί του προϋπολογισμού του διαγωνισμού και με ανώτατο όριο τις 50.000 ευρώ. Το ποσό αυτό θα επιστρέφεται στον αιτούντα εάν ευδοκιμήσουν τα ασφαλιστικά μέτρα.
- 4) Προβλέφθηκε δυνατότητα συγχρηματοδότησης έργων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ρευστότητας των ΔΕΥΑ και να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση των έργων τους.
- 5) Προκειμένου να αποφευχθούν καθυστερήσεις στους διαγωνισμούς για τυπικούς λόγους, ορίστηκε ρητά ότι οι Υπεύθυνες Δηλώσεις που προσκομίζονται είναι αποδεκτές εφόσον φέρουν ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερών πριν την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.
- 6) Δόθηκε η δυνατότητα να ορίζονται και ΝΠΙΔ του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα ως υπόλογοι – διαχειριστές συγχρηματοδοτούμενων έργων, με σκοπό τη διευκόλυνση διενέργειας πληρωμών των έργων μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού της Τραπέζης της Ελλάδος, που ήδη αξιοποιείται για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

- 7) Απλουστεύθηκε η διαδικασία για την έκδοση της απόφασης ένταξης των έργων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, καθώς καταργήθηκε η προηγούμενη αποδοχή της απόφασης από το δικαιούχο.
- 8) Έγινε υποχρεωτική η χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος σώρευσης κρατικών ενισχύσεων από όλους τους φορείς που χορηγούν κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να είναι δυνατή η συνολική παρακολούθηση των ενισχύσεων που λαμβάνονται από επιχειρήσεις.
- Με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου επίσης του Δεκεμβρίου 2012:
- 9) Ανεστάλη προσωρινά η υποχρέωση των αναδόχων δημοσίων συγχρηματοδοτούμενων έργων να προσκομίσουν φορολογική, ασφαλιστική ενημερότητα ή βεβαίωση οφειλής προκειμένου να προχωρήσει η πληρωμή των έργων.
- 10) Καταργήθηκε η σύμπραξη του υπουργού Οικονομικών στην έκδοση των κανονιστικών διοικητικών πράξεων που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και δράσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ), του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας (ΕΠΑΛ) και λοιπών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- 11) Ορίστηκαν οι Περιφερειάρχες ως κύριοι διατάκτες για τις δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Περιφέρειάς τους.
- 12) Προβλέφθηκε ότι η ανακατανομή πιστώσεων για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων θα μπορεί να γίνεται με απόφαση του αρμόδιου υπουργού ή Περιφερειάρχη ή άλλου εξουσιοδοτημένου οργάνου και δεν θα απαιτείται σε κάθε περίπτωση απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
- Με τροπολογία που ψηφίστηκε με τον επενδυτικό νόμο θεσπίστηκαν περαιτέρω ρυθμίσεις για απλοποίηση των διαδικασιών υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων και των απαλλοτριώσεων. Οι ρυθμίσεις αυτές προβλέπουν ότι:
- 13) Οι υποθέσεις που αφορούν συγχρηματοδοτούμενα έργα άνω των 15 εκατ. ευρώ θα εκδικάζονται από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά το παράδειγμα των Ολυμπιακών έργων και των επενδύσεων που υπάγονται στο καθεστώς του fast-track.
- 14) Αυξήθηκε από 5 σε 10 εκατ. ευρώ το όριο προϋπολογισμού των έργων που θα ελέγχονται προσυμβατικά από το Ελεγκτικό Συνέδριο.
- 15) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού μπορούν να χαρακτηρίζονται ως έργα εθνικής σημασίας εκείνα που κρίνεται ότι έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα (όπως τα έργα προτεραιότητας του ΕΣΠΑ, έργα χωρίς τα οποία απειλούνται πρόστιμα από την ΕΕ για μη συμμόρφωση κλπ), προκειμένου να επιταχύνεται η έκδοση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ).
- 16) Ο έλεγχος των τίτλων ιδιοκτησίας και η εκτίμηση της αξίας των ακινήτων θα γίνονται και πριν την κήρυξη της απαλλοτρίωσης
- 17) Οι υποθέσεις για καθορισμό αποζημίωσης επί απαλλοτρίωσης εισάγονται καθ' υπέρβαση στα πινάκια των δικαστηρίων, ώστε να δικάζονται συντομότερα.
- Τέλος, η τροπολογία που επανακατατέθηκε στη Βουλή, σε νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ και ψηφίστηκε προχθές Τρίτη προβλέπει:
- 18) Δυνατότητα χρήσης της εγγύησης καλής εκτέλεσης και για την λήψη προκαταβολής, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγύησης προκαταβολής, με στόχο τη διευκόλυνση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

19) Απαλλαγή από την υποχρέωση προσκόμισης εγγυητικής επιστολής για φορείς και επιχειρήσεις, που επιλέγονται να επιχορηγηθούν για έργα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

20) Μέτρα για τις αμοιβές των αξιολογητών έργων του ΕΣΠΑ προκειμένου να επιταχυνθεί το έργο τους και κατ' επέκταση η απορρόφηση των Κοινοτικών κονδυλίων.

21) Δυνατότητα παράτασης των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) για την αγορά καινούριου μηχανολογικού εξοπλισμού από επτά σε δέκα χρόνια, προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες ρευστότητάς των επιχειρήσεων.